Sygn. akt III AUz 31/17

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak (spr.)
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka SSA Romana Mrotek

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2017 roku na posiedzeniu niejawnym

sprawy K. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek zażalenia ubezpieczonego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 stycznia 2017 roku, sygn. akt VI U 331/15

p o s t a n a w i a :

uchylić zaskarżone postanowienie.

SSA Barbara Białecka SSA Anna Polak SSA Romana Mrotek

Sygn. akt III AUz 31/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 30 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrzucił skargę K. G. na postanowienie Referendarza Sądowego z dnia 19 września 2016 r. w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że stosownie do treści 767^{3a} k.p.c. skarga na postanowienie referendarza sądowego przysługuje w przypadkach, w których na postanowienie sądu przysługuje zażalenie. Wniesienie skargi nie powoduje utraty mocy przez zaskarżone postanowienie referendarza sądowego. Sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego, jako sąd drugiej instancji, stosując odpowiednio przepisy o zażaleniu. Rozpoznając skargę, sąd wydaje postanowienie, w którym zaskarżone postanowienie referendarza sądowego utrzymuje w mocy albo je zmienia. Stosownie zaś do treści art. 795 k.p.c. na postanowienie sądu co do nadania klauzuli wykonalności przysługuje zażalenie. (§1) Termin do wniesienia zażalenia biegnie dla wierzyciela od dnia wydania mu tytułu wykonawczego lub zawiadomienia go o utworzeniu tytułu wykonawczego w systemie teleinformatycznym albo od dnia ogłoszenia postanowienia odmownego, a gdy ogłoszenia nie było - od dnia doręczenia tego postanowienia. Dla dłużnika termin ten biegnie od dnia doręczenia mu zawiadomienia o wszczęciu

egzekucji (...). (§2) Przepisy § 2 (...) stosuje się odpowiednio do skargi na postanowienie referendarza sądowego (§3). W kontekście powyższego sąd pierwszej instancji uznał, że skoro bieg terminu do wniesienia skargi na postanowienie Referendarza Sądowego z dnia 19 września 2016 r. rozpocznie się dla skarżącego dopiero od dnia doręczenia mu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, to złożenie skargi przed tym terminem jest przedwczesne, czyli niedopuszczalne, a więc na podstawie art. 767^3 § 1 k.p.c. skargę należało odrzucić.

Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego wywiódł K. G., wnosząc o jego uchylenie. W uzasadnieniu, w zakresie dotyczącym zaskarżonego postanowienia podniósł, że Sąd Okręgowy wydał rozstrzygnięcie w sprawie dotyczącej Sądu Apelacyjnego, do którego to skierował wcześniejszą skargę na postanowienie Referendarza Sądowego. Zdaniem skarżącego to Sąd Apelacyjny był sądem właściwym do ustosunkowania się do skargi z 19 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie ubezpieczonego okazało się uzasadnione i w konsekwencji skutkowało wydaniem orzeczenia o charakterze kasatoryjnym, choć z przyczyn innych niż wskazywane w zażaleniu.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 767^{3a} k.p.c. skarga na postanowienie referendarza sądowego przysługuje w przypadkach, w których na postanowienie sądu przysługuje zażalenie. Jednocześnie sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego, jako sąd drugiej instancji, stosując odpowiednio przepisy o zażaleniu. Stosownie zaś do treści art. 795 § 1 na postanowienie sądu co do nadania klauzuli wykonalności przysługuje zażalenie, przy czym termin do jego wniesienia biegnie dla dłużnika od dnia doręczenia mu zawiadom ienia o wszczęciu egzekucji (§ 2) i wynosi tydzień (art. 394 § 2 k.p.c.). Brak jest jednocześnie podstaw do przyjęcia, że zażalenie (skarga) co do nadania klauzuli wykonalności wniesione przez dłużnika przed doręczeniem mu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, podlega odrzuceniu jako niedopuszczalne. Tygodniowy termin do wniesienia zażalenia obowiązuje bowiem ad quem, ponieważ po jego upływie dłużnik traci prawo do wniesienia tego środka zaskarżenia. Jakkolwiek zatem przepisy prawa wiążą negatywne skutki z uchybieniem terminowi, to nie sposób przyjąć, że przewidują je także w sytuacji podjęcia czynności procesowej zanim jeszcze termin rozpoczął bieg (por. uchwała SN z 5 maja 1988 r. III CZP 29/88). Określenie momentu początkowego biegu terminu do wniesienia środka zaskarżenia jest konieczne ze względów technicznych, w inny bowiem sposób nie dałoby się określić początkowego momentu biegu terminu, a co za tym idzie – terminu do wniesienia środka zaskarżenia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny uważa, że dopuszczalne jest wniesienie środka zaskarżenia przed początkiem biegu terminu do jego zaskarżenia, jeśli orzeczenie zostało wydane (por. postanowienie SN z 3 października 2007 r. IV CZ 60/70, uchwała SN z 5 maja 1988 r. III CZP 29/88, uchwała SN z 2 grudnia 2003 r. III CZP 90/03, postanowienie SN z 2 czerwca 2011 r. I CZ 40/11). Niewątpliwie zaś w niniejsze sprawie 16 września 2016 r. nastąpiło nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Okręgowego w Szczecinie z 9 czerwca 2015 r. sygn. akt VI U 331/15, oraz wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 30 czerwca 2016 r. sygn. akt III AUa 830/15, co do punktu drugiego (w obu sytuacjach). Oznacza to, że od tej daty istniało postanowienie w zakresie wyznaczonym nadaną klauzulą, a co za tym idzie mogło być ono zaskarżone zgodnie z właściwymi przepisami Kodeksu postępowania cywilnego. Sąd Apelacyjny zaznacza, że określenia przez ustawodawcę momentu początkowego oraz końcowego danego terminu nie sposób utożsamiać z przedziałem czasu, wyłącznie w którym nastąpić może dokonanie czynności procesowej. Szczególnie w sytuacji gdy ustawodawca określił jedynie skutki niedochowania momentu końcowego tego terminu. Należy w tym zakresie przytoczyć fragment uzasadnienia uchwały SN z 2 grudnia 2003 r., III CZP 90/03, w której Sąd Najwyższy stwierdził, że odwołując się do art. 167 k.p.c. oraz korespondujących z nim przepisów określających sposób postępowania sądu w przypadku przekroczenia terminu; w odniesieniu do środków zaskarżenia przepisy te przewidują odrzucenie wniesionego środka (por. m.in. art. 344 § 3 lub art. 370 i 370 w związku z art. 397 § 2 k.p.c., art. 393^5 lub art. 494 § 1 k.p.c.). Brak natomiast przepisu prawa procesowego, który określałby skutki wniesienia środka zaskarżenia przed rozpoczęciem biegu terminu do jego złożenia, w tym także przepisu, który nakazywałby odrzucenie takiego środka. W tej sytuacji uzasadniony jest wniosek, że dopuszczalne jest wniesienie środka zaskarżenia przed rozpoczęciem biegu terminu do jego wniesienia (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego z

dnia 23 sierpnia 1934 r., C I 1071/34, Zb. Urz. 1935, poz. 42 oraz z dnia 31 maja 1935 r., C I 2958/34, Zb. Urz. 1935, poz. 467).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, z powyższych rozważań wynika, że złożenie środka zaskarżenia przed rozpoczęciem biegu terminu do jego złożenia nie może być uznane za przyczynę uzasadniającą odrzucenie takiego środka. W tej sytuacji uznanie złożonej skargi za przedwczesną było nieuprawnione, gdyż mogłoby nastąpić wyłącznie w sytuacji jej wniesienia przed wydaniem zaskarżonego postanowienia. W okolicznościach faktycznych sprawy zadaniem Sądu Okręgowego będzie więc rozpoznanie merytoryczne skargi.

Odnosząc się do zarzutów zażalenia Sąd Apelacyjny wyjaśnia, że zgodnie z art. 781 § 1 k.p.c. tytułowi egzekucyjnemu pochodzącemu od sądu klauzulę wykonalności nadaje sąd pierwszej instancji, w którym sprawa się toczyła lub toczy. Sąd drugiej instancji nadaje klauzulę wykonalności, dopóki akta sprawy znajdują się w tym sądzie. Zatem wbrew twierdzeniom skarżącego to Sąd Okręgowy był właściwy do nadania klauzuli wykonalności zgodnie z wnioskiem organu rentowego, również do tego sądu należało rozstrzygnięcie skargi na nadanie przedmiotowych klauzul (art. 398^{22} § 1 k.p.c.).

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone postanowienie o czym orzekł na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

SSA Barbara Białecka SSA Anna Polak SSA Romana Mrotek